

GRUNDLÄGGANDE UNDERVISNING FÖR INVANDRARE I KRONOBY KOMMUN

En guide för rektorn och skolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

LÄROÄMNINGEN.....	3
Svenska som andra språk (SVA).....	3
Svenska stöd	4
Hemspråksundervisning.....	4
Engelska.....	4
Finska.....	5
Religion/livsåskådning.....	5
Elevhandledning.....	6
TO-DO-LISTA	6
MÖTE MED ELEV OCH FÖRÄLDRAR	6
KARTLÄGGNING OCH ÅRSKURSPLACERING.....	7
UPPGÖRANDE AV INDIVIDUELL STUDIEPLAN.....	9
STADIEÖVERGÅNGAR.....	9
BEDÖMNING.....	9
OLIKA PERSONERS UPPGIFTER - Vem gör vad?	10
CHECKLISTA FÖR STÖDFORMER.....	12
DIFFERENTIERING I KLASS, TIPS OCH IDÉER.....	13
MATERIALBANK.....	14
KÄLLFÖRTECKNING.....	15
BILAGOR	16

När en, eller flera, invandrarelever ska inleda sina studier i en ny skola, står skolan, rektorn och alla lärare inför en ibland lite knepig situation. Frågorna kring hur undervisningen ska ordnas för dessa elever är ofta många. Denna "plan" eller "guide" är till för att hjälpa skolan att komma igång och kunna erbjuda eleverna en så bra skolgång som möjligt.

Invandrareleverna utgör ingen homogen grupp, eftersom alla barn har egna erfarenheter och en kulturtradition när de anländer till Finland. Elever som kommer från ett flyktingläger och är analfabeter kan inte jämföras med elever med skolbakgrund. Elevernas utgångsläge är ju också mycket olika beroende på om de direktintegreras i en "vanlig" klass eller om de har fått förberedande undervisning innan de inleder sin riktiga skolgång i grundskolan. I planeringen och utförandet av invandrarundervisningen bör man flexibelt beakta elevernas personliga utgångspunkt. Viktigt är att varje enskild invandrarelev får inlärningsförhållanden som gör att inlärningsprocessen kan starta.

LÄROÄMNEN

Undervisningen för elever med invandrarbakgrund följer de riksomfattande läroplansgrunderna men beaktar samtidigt elevernas bakgrund och utgångsläge, såsom modersmål och kultur, orsaken till att de flyttat och hur länge de bott i Finland.

Om det är nödvändigt har eleverna rätt att få undervisning i svenska enligt en särskild lärokurs avsedd för invandrare (svenska som andraspråk). Invandrarelever kan också få undervisning i sitt eget modersmål (hemspråk). Förutom undervisning i finska eller svenska och i elevens eget modersmål erbjuder skolorna i mån av möjlighet invandrareleverna stödundervisning i olika läroämnen.

Svenska som andra språk (SVA)

Undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som har ett annat språk än svenska eller finska som modersmål och vars kunskaper i svenska inte är i nivå med modersmålet på alla språkets delområden. Enligt läroplanen kan elever med invandrarbakgrund i stället för lärokursen svenska och litteratur undervisas i svenska som andraspråk och litteratur helt eller delvis. "Helt eller delvis" betyder att det finns olika möjligheter att arrangera studierna.

En elev som följer lärokursen i SVA kan integreras i ämnet svenska och litteratur men ska alltid bedömas enligt kriterierna för svenska som andraspråk. I de lägre årskurserna 1–2 kan eleven med SVA integreras i undervisningen i svenska och litteratur, men kan behöva stöd i bland annat kulturell förståelse och inom delområdet att använda språket som stöd för allt lärande. En elev som går i årskurs 3–9 förespråkas få majoriteten eller åtminstone en del av sina årsveckotimmar i SVA undervisade i en mindre undervisningsgrupp eller i en särskild grupp för elever med svenska som andraspråk.

Läroplanen i svenska som andraspråk är uppbyggd enligt nivåer. I kommunens läroplan för svenska som andra språk (SVA) kan man läsa om nivå-indelningen för att hitta rätt nivå för den enskilda eleven.

Elevens vårdnadshavare ska godkänna att eleven följer lärokursen i SVA istället för den i svenska och litteratur (se bilaga 1 Modell för blankett för val av SVA) Om vårdnadshavare motsätter sig att eleven följer läroplanen i SVA, så ska inte elevens flerspråkiga bakgrund särskilt beaktas vid bedömning, utan eleven bedöms enligt de kriterier som fastställts för lärokursen svenska och litteratur. Dock bör lärare kontinuerligt utvärdera och framföra behovet av SVA till vårdnadshavare, ifall läraren upplever att behovet av SVA kvarstår.

Det är viktigt att betona att undervisningen i svenska som andraspråk inte är stöd- eller specialundervisning, utan en lärokurs med andra utgångspunkter och syften än lärokursen svenska och litteratur.

Om eleven efter att ha gått ut grundskolan väljer att börja i gymnasiet påverkas detta inte negativt av att hen har läst svenska som andraspråk i grundskolan. I studentexamen kan den som inte har svenska som sitt modersmål i stället för modersmål skriva svenska som andra språk. Då man söker vidare från gymnasiet ges poäng för vitsorden i studentexamen. Ett vitsord i svenska som andra språk i studentexamen ger samma poäng som samma vitsord i modersmål.

“Svenska stöd”

Elever som studerar enligt läroplanen för svenska som andra språk kan också få extra undervisning i svenska eller i andra ämnen upp till 3 undervisningstimmar per vecka / 4 elever. Ett statsunderstöd ska sökas för detta ändamål. Denna ansökan görs av bildningschefen men initiativet bör komma från skolan. Skolans rektor rapporterar om skolans behov (antal elever som har rätt till svenskastöd-timmar) och användning av svenska stödet. Eleven har rätt till svenska stöd sex år efter att det inletts.

Hemspråksundervisning

Utbildningsanordnaren har inte lagstadgad skyldighet att ordna undervisning i elevens eget modersmål, men hemspråksundervisning hjälper många elever att utveckla sina kunskaper och att hitta sin kulturella identitet. Modersmålsundervisningen underlättar ofta också inläringen av svenskan.

Statsunderstöd kan sökas för elever med främmande modersmål för undervisning i det egna modersmålet. Understödet beviljas för högst 2 undervisningstimmar per vecka och kalkylerad grupp om fyra elever. Denna ansökan görs av bildningschefen. Undervisningen ordnas utanför den allmänna undervisningen. Detta är inte undervisning som omfattas av lagen om grundläggande undervisning och bedöms därför inte med betyg.

Engelska

Elevens bästa och elevens förutsättningar och bakgrund måste tas i beaktande när beslut om studier i främmande språk fattas.

Ifall eleven inte tidigare har studerat engelska måste hen ges möjlighet att studera engelska på en lägre årskurs. I enskilda fall kan invandrarelever påbörja sina studier i engelska när de börjar åk 7. Engelska bör därför undervisas som B-språk i högstadiet. Engelska är dock ett viktigt ämne och alla elever bör ges möjlighet att lära sig språket.

Finska

För att kunna leva, studera, arbeta och vara delaktig i det finländska samhället är det viktigt att ha kunskaper och färdigheter i finska. När och hur studierna i finska inleds för en elev med invandrabakgrund beror i hög grad på i vilken ålder eleven anländer till Finland. Viktigt är också att se till elevens bästa och hans förutsättningar att klara av studier i ännu ett nytt språk.

Det är möjligt att introducera finskan gradvis i t.ex. klubbverksamhet eller med hjälp av inslag av språkdusch. I bästa fall kan elever med invandrabakgrund studera A--finska tillsammans med de övriga eleverna, t.ex. ifall eleven placeras i åk 1–2.

Om eleven däremot anländer senare under den grundläggande utbildningen kan valet av lärokurs vara svårt, och då kan det vara klokt att t.ex. stödja eleven med stödundervisning i finska. Elever som påbörjar sin skolgång under åk 4–6 kan eventuellt inleda studierna i finska först på högstadiet. I så fall ska dessa elever få studera också finska på B-nivå fr.o.m. åk 7.

Ifall eleven anländer till Finland i ett mycket sent skede av den grundläggande utbildningen och det visar sig vara fullständigt oskäligt att eleven ska studera det andra inhemska språket finska finns det möjlighet att med hänvisning till § 18 i Lagen om grundläggande utbildning bli befriad från lärokursen i finska. I enlighet med § 5 ska man ordna motsvarande undervisning eller styrd verksamhet på något annat sätt. (Utbildningsstyrelsen, 2015).

Det är av yttersta vikt att valet av lärokurs och beslutet om när studierna i finska ska inledas baserar sig på en helhetsbedömning av elevens färdigheter och möjligheter. Elevens bästa ska alltid vara det viktigaste.

Religion/livsåskådningskunskap

Eleverna har rätt att få undervisning i enlighet med sin egen tro om det finns minst tre elever som i kommunen / skolan och om deras vårdnadshavare anhåller om sådan undervisning. Undervisning i livsåskådning är ett annat alternativ. Enligt § 13 i Lagen om grundläggande utbildning ska den som ordnar grundläggande utbildning ordna undervisning i livsåskådningskunskap om det finns minst tre elever som har rätt till sådan undervisning.

Om eleven ändå ska delta i den evangeliskt-lutherska religionsundervisningen bör man få ett skriftligt godkännande av detta från vårdnadshavarna.

Elevhandledning

Invandrarelever på klass 7–9 bör få elevhandledning och information om och handledning i de många alternativ och möjligheter som det finländska utbildningssystemet erbjuder. Behovet av handledning när det gäller den faktiska skolgången är också viktig; hur fungerar skolan, hur läser man läxor, vad förväntas av eleven och vilka krav ställs på eleven. Eleverna bör också få noggrann information om vikten av att hålla skolans tidtabell, skolans regler, provtillfällen och provens funktion, betyg och bedömning.

Vid elevhandledningen ska man också fästa vikt vid att eleven och vårdnadshavaren har en uppfattning om kravnivå och möjligheter i de fortsatta studierna. Elevhandledningen hjälper eleven och hans eller hennes familj att göra mer realistiska val. Elevhandledningen kan också ge vårdnadshavarna konkreta och nödvändiga råd om hur de i sin tur bättre kan stöda barnets skolgång.

Elevhandledning är av särskild vikt för de elever med invandrarbakgrund, som är integrerade i klasserna sju till nio med tanke på slutskedet i den grundläggande utbildningen och de fortsatta studierna.

Elevhandledningens huvuduppgift är att invandrareleven klarar sig så bra som möjligt i sina studier i den finländska grundundervisningen och klarar av att göra ändamålsenliga beslut vad gäller vidareutbildning och yrkesval.

För elever på åk 1–6 som inte har någon skild elevhandledning är det särskilt viktigt att vårdnadshavarna får information om hur skolgången i Finland fungerar.

TO-DO LISTA

1. Möte med elev och föräldrarna
2. Kartläggning
3. Uppgörande av studieplan och schema för eleven
4. Gemensamt möte för alla föräldrar med annan kulturell bakgrund. Info om hur skolan fungerar
5. Beslut om svenska som andra språk och om religion/livsåskådning
6. Beslut om undervisning i finska och engelska
7. Fortbildning för lärare som berörs
8. Kontinuerlig uppföljning av studieplanen

MÖTE MED ELEV OCH FÖRÄLDRAR

Första mötet med skolvärlden. Hela familjen träffas tillsammans med tolk, rektor, (bildningschefen) och lärare. Det är viktigt att få kunskap om elevens modersmål och hur väl eleven behärskar sitt modersmåls alla delområden och hur mycket eleven /familjen förstår svenska/finska/engelska.

Vid det första mötet är elevens språk och erfarenhet i fokus. Dessutom ges information om skolan. Om möjligt har man infoblad på elevens/vårdnadshavarens språk.

Vad man särskilt bör minnas att informera om så tidigt som möjligt:

- Skolschema och lektionstider
- Eventuella skolskjutsar
- Skolmaterialet är gratis
- Skollunchen är gratis. Fråga efter dieter mm.
- Skolan kontaktas alltid vid frånvaro, information om hur detta går till.
- Sjukt barn stannar hemma.
- Klasserna 1–6 vistas utomhus på rasterna. Lämpliga kläder.
- Ombyteskläder till gymnastiken
- Inga sötsaker och läskedrycker tillåts
- Eget mellanmål kan medtas under långa skoldagar.
- Möjlighet till avgiftsbelagd morgon och eftermiddagsverksamhet för yngre barn
- Vårdnadshavarna kan med fördel bekanta sig med skolan, utrymmen etc. och gärna komma med någon lektion eller skoldag.

Under det fortlöpande samarbetet med vårdnadshavarna bör man informera om:

- Skolans ordningsregler
- Fostringsprinciper som gäller i skolan.
- Hur undervisningen sker
- Vilka som hör till personalen
- Föräldrars möjlighet att påverka
- Hemspråksundervisning
- Undervisning i svenska / svenska som andra språk
- Hur religions- och livsåskådningsundervisningen är ordnad
- Vad specialundervisning innebär
- Vilka stödåtgärder som finns att tillgå
- Hur hälso- och tandvården är ordnad

Vårdnadshavarna bör också informeras om hur skolan ger ut information (t.ex. via wilma eller veckobrev). Bra att också ha infobrev eller utarbete infoblad på elevens hemspråk ifall det finns flera elever inom samma språkgrupp. Vid utvecklingssamtal och övriga diskussioner gällande elevens skolgång föredras att man använder tolk för att undvika missförstånd.

Man bör också i god tid informera om vårdnadshavarnas rättigheter och skyldigheter. Samt även vilka disciplinära åtgärder som tillämpas. Vid en konfliktsituation är tolk av stor betydelse samt att man givetvis så snabbt som möjligt kan finna en tid för diskussion.

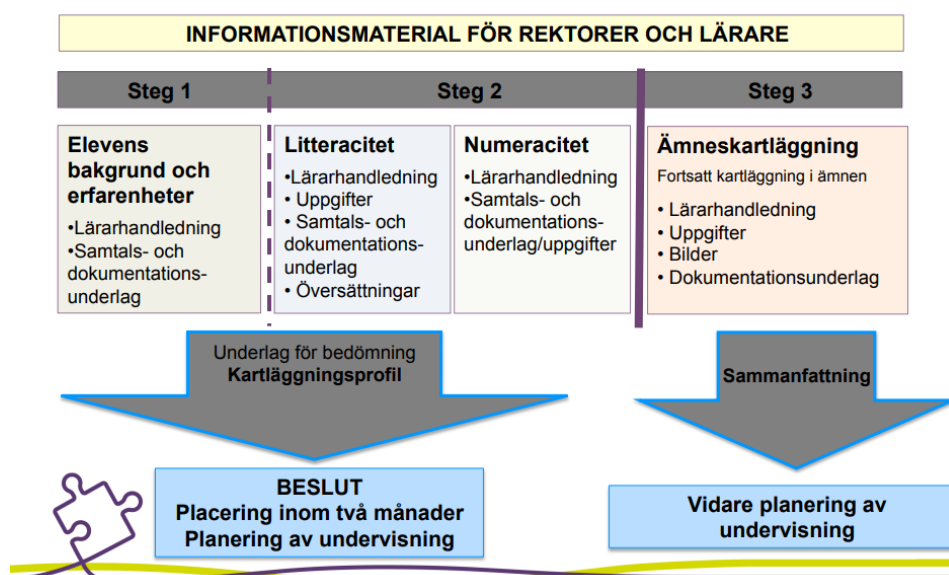
KARTLÄGGNING OCH ÅRSKURSPLACERING

En kartläggning av elevens eventuella tidigare skolgång och kunskap ska göras i ett tidigt skede. Syftet med kartläggningen är att stödja skolans arbete med att bedöma en nyanländ elevs kunskaper så att skolan kan planera och anpassa undervisningen till elevens förutsättningar och behov. Bedömningar i skolan handlar om att samla in information om elevens kunskaper och att tolka dessa utifrån syftet med bedömningen.

Rektor, klasslärare/ämneslärare, studiehandledare och läraren i förberedande undervisning (FBU) och SVA--lärare ska samarbeta kring och ansvara för att kartläggningen av elevens tidigare skolgång och kunskaper genomförs och dokumenteras. Hemspråksläraren kan delta för att underlätta kartläggningen, tolk kan också användas. Efter kartläggningen tas beslut om strategi för elevens framtida skolgång och årskursplacering. Ifall eleven kommer från förberedande undervisning eller från en annan skola är det viktigt att elevens förra lärare är delaktig i kartläggningsskedet för att kunna sätta in de nya lärarna i elevens behov, kunskaper, förutsättningar och förmåga.

I dags dato finns inget finlandssvenska kartläggningsmaterial att tillgå, men t.ex. Skolverket i Sverige har utarbetat ett mycket noggrant, men också tidskrävande, kartläggningsmaterial som kan användas även hos oss, i sin helhet eller utvalda delar. Skolverkets kartläggningsmaterial är uppbyggt i tre steg, varav de två första görs före beslut om årskursplacering.

MATERIALETS STRUKTUR

(Stockholms universitet, Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper)

Information om kartläggningen och om hur den går till hittas på adressen:

<https://bp.skolverket.se/web/kartlaggningsmaterial/start>

På den sidan kan man också ladda ner hela materialpaketet.

Vid beslutet om årskursplacering är det viktigt att ta hänsyn till både elevernas "språkålder" alltså hur bra de kan det nya språket, och deras faktiska ålder (kognitiva mognad). Det formella beslutet fattas av skolans rektor, men beslutet bör fattas i samråd med FBU-läraren, klasslärare och eventuellt speciallärare.

UPPGÖRANDE AV INDIVIDUELL STUDIEPLAN

En elev med annat modersmål än svenska, finska eller samiska som påbörjar sin skolgång i Finland bör efter genomförd kartläggning av tidigare kunskaper och skolgång, få en individuell studieplan. Med studieplan avses inte en Plan för lärande såvida eleven inte konstateras ha sådana svårigheter som inte direkt hänger samman med andraspråksinläringen.

Om eleven påbörjar sin skolgång i Finland i förskolan så kan de befintliga dokument som används där stå som grund för elevens fortsatta studieplan. Ifall eleven genomfört studier i FBU, utgår man från dokumentation och utvärdering i samband med dessa studier.

I studieplanen ska framkomma följande: beslut om svenska som andra språk (SVA), undervisning i det andra inhemska språket, främmande språk och elevens modersmål, livsåskådning / religion. I studieplanen ska också beslut om differentiering i övriga skolämnen och beslut om extra stöd framkomma. Studieplanen ska uppföljas och utvärderas kontinuerligt, minst en gång per läsår.

I Kronoby kommun görs studieplanen för invandrarelever i Wilma. Blanketten finns i Wilma under stödfliken. Man klickar på "Lägg till ny" Plan för lärande och väljer där "Individuell studieplan för elever med invandrarbakgrund".

STADIEÖVERGÅNGAR

När en elev flyttas över från ett stadium till ett annat kallas vårdnadshavarna till skolan för att de ska få bekanta sig med den nya verksamheten. Vårdnadshavarna får samtidigt information om skolans verksamhet och regler. Ett gemensamt föräldramöte för alla föräldrar med annan kulturell bakgrund hålls där föräldrarna får praktisk information om t.ex. hur skolan fungerar, maten, regler, tillvägagångssätt när eleven är sjuk o.s.v.

När eleven flyttar från en enhet till en annan är det viktigt att den mottagande enheten får så relevant och utförlig information om eleven som möjligt. Dessa uppgifter ska antecknas i den individuella studieplanen.

BEDÖMNING

Den individuella studieplanen ska ligga som grund för studiernas framskridande och som underlag för bedömning. Vid bedömningen bör man beakta elevens bakgrund och språknivå. En invandrarelev som går i förberedande undervisning bedöms verbalt. När eleven integrerats kan verbal bedömning ges ända upp till åk 8. Verbal bedömning och sifferbedömning kan ges parallellt. I avgångsbetyget skall eleven bedömas med siffror.

Se bilaga 2: Modell för studieintyg, verbal bedömning

En elev som studerar över årskursgränserna enligt en egen studieplan i stället för enligt en i årskurser indelad lärokurs, alltså får en s.k. årskursintegrerad undervisning, får i slutet av läsåret ett läsårsbetyg över de studier som genomförts med godkänt resultat under läsåret och uppflyttas efter läsåret till följande årskurs. Genom studier enligt en egen studieplan kan man vid behov undvika att eleven stannar kvar på klassen och på så sätt undvika att elevens alla prestationer upphör att gälla.

Vid bedömning av SVA finns alternativen siffervitsord och bedömning enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk (CEFR). Nivåskalan är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inläring och bedömning av språk som utvecklats av Europarådet. Fördelen med användning av nivåskalan är att eleven då lättare kan följa med sina framsteg inom olika delområden i språket (läs- och hörförståelse, skrivning och tal) och elevens starka och svaga sidor i språket kommer tydligare fram. Fördelen med bedömning med siffervitsord är att det är ett vitsord som är jämförbart med övriga vitsord i betyget och därför eventuellt är lättare att förstå. Skolorna i kommunen borde eventuellt komma överens om en gemensam linje angående bedömningen i SVA.

OLIKA PERSONERS UPPGIFTER - Vem gör vad?

Utbildningsanordnaren / Kommunen / Bildningschefen

- Utarbetar läroplan för förberedande undervisning.
- Utarbetar läroplan i svenska som andra språk.
- Bör ha rutiner för övergången förberedande - grundläggande undervisningen. När? Vilka krav?
- Rutiner för möten / fortbildning/ diskussioner mellan de lärare som har invandrarelever.
- Rutiner för användning av tolk. Tolk under de första veckorna i skolan.
- Rutiner och verktyg för att så tidigt som möjligt identifiera elever med speciella inläringssvårigheter.
- Bildningschefen ansöker om statsunderstöd för "svenska stöd".
- Bildningschefen ansöker om statsunderstöd för hemspråksundervisning.
- Bildningschefen ser till att de extra resurser som kommit kommunen / skolan /eleven till godo används.
- Ansvarar för kontakten med integrationsenheten
- Ansvarar för ansökningar om assistent/skolgångsbiträde för invandrarelev med stora svårigheter.
- Ansvarar för att berörda lärare och skolgångsbiträden får kontinuerlig fortbildning för att på bästa sätt kunna undervisa elever med invandrarbakgrund.
- Ansvarar för att personalen får kontinuerlig fortbildning.

Rektorn

- Tar i samråd med bildningschefen och andra berörda parter beslut om när en ny elev kan börja skolan. Skolan / läraren /eleven bör få åtminstone några dagar på sig att förbereda sig.
- Informerar skolhälsovården om en ny elev. Skolan kan inte bedöma eventuella hälsoaspekter vid en elevs skolstart så skolan bör få klartecken från skolans hälsovårdare.
- Ansvarar för att bilagorna från Utbildningsstyrelsen är uppdaterade.
- Övervakar samt utvecklar enhetens mångkulturella fostran.

- Ansvarar för att enheten fungerar enligt de uppställda målen för den mångkulturella fostran.
- Ansvarar för personalens utveckling och resursstyrning.
- Tar beslut om svenska som andra språk och om religion/livsåskådning.
- Tar beslut om undervisning i finska och engelska.
- Tar i samråd med lärare i förberedande undervisning, klasslärare och speciallärare beslut om årskursplacering.
- Tar beslut om årskursintegrerad undervisning.
- Ansvarar för rapportering om behov och användning av "svenska stöd"-timmar.

Lärare och övrig personal

- Hela personalen skall följa de mål som stadgats i läroplanerna och övriga styrdokument.
- Deltar i utvecklingen av enheten.
- Utför de uppgifter som förordnats.
- Deltar i regelbunden skolning och möten för att få kunskap och färdigheter om mångkulturalism.
- Alla i personalen är språklärare!
- Samsyn i förhållningssätt. Alla ser den nyanlända eleverna som hela skolans ansvar.
- Alla lärare har kunskap om de nyanlända elevernas lärande.

Lärare i förberedande undervisningen / Klasslärare / Ämneslärare i samråd med rektor och speciallärare

- Gör upp en individuell studieplan i samarbete med elevens vårdnadshavare.
- Kartlägger elevens utgångsnivå.
- Gör upp individuella mål som granskas med jämna mellanrum.
- Vilka läroämnen som studeras (timantal, innehåll).
- Hur mycket studierna är integrerade / enskilda / i mindre grupp.
- Övrig handledning.
- Ev. andra stödåtgärder.

Hemspråklärare

- I mån av möjlighet erbjuda undervisning i det egna modersmålet enl. grunderna för den grundläggande utbildningen.
- Hemspråkläraren kan användas som resurs i skolans verksamhet.
- Om det är ändamålsenligt kan användbart undervisningsmaterial på elevens eget modersmål användas i skolan.

Speciallärare

- Har verktyg och rutiner att så tidigt som möjligt identifiera elever med speciella inlärningssvårigheter.
- Trestegsstödet tillämpas för elever som trots givet stöd har svårigheter i ett ämne.

- Direkt eleverna integreras i vanlig klass kan elever med invandrarbakgrund göra samma test som specialläraren har med övriga elever. (Vid behov kan eventuellt lättare test användas, exempelvis kan en läsförståelse för en lägre årskurs väljas.)

CHECKLISTA FÖR STÖDFORMER

Då en elev med invandrarbakgrund får svårigheter i skolarbetet kan bland annat följande stödformer erbjudas. I elevens individuella studieplan är det bra att nämna vilka specialarrangemang som tillämpas.

- Stödundervisning
- Läxhjälp
- Smågruppsundervisning/flexibel gruppindelning
- Biträdeshjälp
- Differentierat stoff (se lista Differentiering i klass, tips och idéer)
- Årskursintegrerad undervisning kan vara ett alternativ då eleven har svårigheter i ett ämne men då det finns förhoppning om att eleven med tiden kommer att kunna klara av att läsa allmän lärokurs i ämnet. Enligt 11 § 3 mom. kan eleverna studera enligt en egen studieplan i stället för enligt en i årskurser indelad lärokurs. Systemet med årskursintegrerad undervisning medför flexibilitet såväl i undervisningsarrangemangen och studiegången som i elevbedömningen och innebär möjligheter till flexibilitet i studierna bl.a. för elever med invandrarbakgrund. Uppgörandet av en personlig studieplan är här mycket viktig. Man bör beakta elevens skolbakgrund, förutsättningar och kunskapsnivå och sätta upp mål i förhållande till dessa. Dessa mål ska sedan användas som grund för bedömning vid vitsordsgivning. Angående bedömning vid årskursintegrerad undervisning, se avsnittet "Bedömning" på s. XXX
- Hjälpmedel
- Elevhandledning
- Resurslärare och språkklass: om det i skolan /skolorna i kommunen finns flera nyanlända elever borde det utredas ifall en resurslärare kunde anställas för att hjälpa dessa elever åtminstone det första året som eleverna ska integreras i den normala undervisningen. Resursläraren kan fungera som kompanjonlärare i klass eller ha dessa elever skilt i en egen klass (en s.k. språkklass)
- Tolkhjälp: om möjligt ska man använda sig av "tolkhjälp" i klassen för att t.ex. översätta och hjälpa elever med texter och matematikuppgifter. Tolk behövs också alltid i kontakt med vårdnadshavarna för att undvika eventuella missförstånd.

Om eleven trots givet stöd har svårigheter i ett ämne tillämpas trestegsstödet precis som för elever med svenska som modersmål.

DIFFERENTIERING I KLASS, TIPS OCH IDÉER

- Användning av läromedel skrivna på lättare svenska (t.ex. Zooma in på historia åk 7–9)
- Muntliga prov/muntlig komplettering vid prov
- Uppläsningar (av t.ex. uppgifter, provfrågor...)
- Ordlistor, begreppsförklaringar
- Förkortade och förenklade faktatexter
- Ljudböcker (både för skönlitteratur och läromedel, mera info finns på celia.fi/sv)
- Färdiga anteckningar
- Instuderingsfrågor
- Bildstöd
- Vänelev/stödelev
- Sälla stoffet, välj ut det viktigaste till t.ex. prov
- Lästräning med klasskompis
- Låta eleven använda sitt modersmål för att lära sig och om möjligt också visa vad de kan i ett ämne på sitt modersmål.
- Översättningsprogram och –appar (t.ex. Google translate, Lexin)
- Språkinläring sker genom inläring av meningsfullt innehåll. Det är därför viktigt att eleven också får delta i den “normala” undervisningen, inte alltid sitta enskilt med speciallärare, resurslärare eller dyl.
- Språkmedveten undervisning i alla ämnen

MATERIALBANK

Svenska som andra språk, lågstadiet

Ett skepp kommer lastat (Liber)

Nudlar och pannkaka (Utbildningsstyrelsen)

Briljant (Gleerups)

Språkkraft (Gleerups)

Svenska som andra språk, högstadiet

Fördel (Natur & Kultur)

Jalla - Raka vägen! A, B, C (Gleerups)

Svalan Språkträning 1–3 (Studentlitteratur)

Nudlar och pannkaka (Utbildningsstyrelsen)

Upptäck orden (Sanoma Utbildning)

Upptäck texten (Sanoma Utbildning)

Upptäck språket (Sanoma Utbildning)

Entré, Svenska för nyanlända (Gleerups)

Möt svenskan 1–3 (Sanoma Utbildning)

Stegen - Sätt ord på vardagen (Gleerups)

Stegen – Tala med texten (Gleerups)

Svalan - språkträning 1–3 (Studentlitteratur)

Kom i gång 7,8,9 (Natur & Kultur)

Sagor och sanningar (Natur & Kultur)

Engelska:

Upptäck orden engelska (Sanoma Utbildning)

Ready Steady Go (läromedel i tre delar särskilt anpassat för nyanlända elever i åldern 12–16) (Studentlitteratur)

KÄLLFÖRTECKNING

Plan för den mångkulturella verksamheten inom Vörå kommuns barnomsorg och grundläggande utbildning <https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Skolor/Plan-fr-utvecklandet-av-de-mngkulturella-frdigheterna-inom-Oravais-kommuns-barnomsorg-och-grundlggande-utbildning-2010.pdf>

Elever med annan språk- och kulturbakgrund – En guide för rektorn och skolan. Pedersöre kommun. <https://www.pedersore.fi/assets/Dokumentarkiv/Utbildning-och-barnomsorg/Invandrarundervisning/invandrarguide.pdf>

Anordnandet av undervisning för elever med annat modersmål än svenska, finska, samiska eller för elever med flerspråkig bakgrund Regional strategi för Jakobstad (Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre)
<https://www.pedersore.fi/assets/Dokumentarkiv/Utbildning-och-barnomsorg/Laroplaner/Planer-2016/Strategier-foer-sva-inv.und..pdf>

Skolverkets kartläggningsmaterial för nyanlända elever
<https://www.skolverket.se/undervisning/kallsidor/kartlaggningsmaterial-for-nyanlanda-elever>

Vörå kommuns verksamhetsmodell för ordnandet av undervisningen inom den grundläggande utbildningen i åk 1-6 för invandrare
<https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Skolor/verksamhetsmodell-2010.pdf>

Svenska som andra språk. Kronoby. <https://www.kronoby.fi/assets/Barn-Unga/Laroplan/Svenska-som-andrasprak-och-litteratur-Sv2.pdf>

<https://www.edu.fi/>

<https://www.oph.fi/>

Undervisnings- och kulturministeriets förordning om statsunderstöd för elever med främmande språk https://www.oph.fi/download/189394_Undervisnings-och_kulturministeriets_forordning_1777_2009_.pdf

Statsunderstöd

https://www.oph.fi/finansiering/statsunderstod/103/0/statsunderstod_for_ordnande_av_fors_koleundervisning_grundlaggande_utbildning_och_gymnasiutbildning_for_elever_och_studerande_med_ett_frammande_sprak_samiska_eller_romani_som_modersmal_ar_2018?language=sv

BILAGOR

Bilaga 1: Modell för blankett för val av SVA

SVENSKA SOM ANDRASPRÅK

Undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som har ett annat språk än svenska eller finska som modersmål och vars kunskaper i svenska inte är i nivå med modersmålet på alla språkets delområden.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Detta innebär att eleven kommer att läsa enligt kursplanen svenska som andraspråk och även få betyg i svenska som andraspråk.

Nedanstående elev kommer att läsa enligt kursplanen svenska som andraspråk och även få betyg i Svenska som andraspråk.

Namn: _____

Vi har fått information om svenska som andra språk och godkänner att ovanstående elev studerar enligt läroplanen för svenska som andraspråk.

Ort och datum: _____

Elevens underskrift _____

Förälder / Vårdnadshavare underskrift och namnförtydligande:

Förälder / Vårdnadshavare underskrift och namnförtydligande:

Rektors underskrift och namnförtydligande:

Bilaga 2. Modell för studieintyg, verbal bedömning.

Kronoby kommun
Kruunupyyn kunta
www.kronoby.fi

Studieintyg, verbal bedömning

Namn:		Födelsetid:
Adress:		
Vårdnadshavare:		Vårdnadshavare:
Modersmål:		Religion:
Tilläggsuppgifter:		
Studier period 1 (14.8-9.11) 2018		
<u>Ämne</u>	<u>Bedömning, kunskapsnivå, läromedel, kursinnehåll, kommentarer</u>	
Datum:	Lärare:	

Kronoby, Ådalens skola

Rektor XXX

Klassföreståndare XXX

